

THANH TRA VÀ KIỂM TRA BHXH

cuu duong than cong. com

Ths. Bùi Quỳnh Anh

cuu duong than cong. com

Khoa Bảo hiểm

Đại học Kinh tế Quốc dân

Chương VI: Thanh tra và kiểm tra BHXH

6.1. Sự cần thiết khách quan và vai trò của công tác

TKT BHXH

6.2. Yêu cầu cơ bản của TKT BHXH

6.3. Nội dung cơ bản của TKT BHXH

6.4. Xử lý vi phạm BHXH

6.1. Sự cần thiết khách quan và vai trò của công tác TKT BHXH

6.1.1. Sự cần thiết khách quan của TKT BHXH

6.1.1.1. Khái niệm TKT BHXH

6.1.1.2. Lý do phải TKT BHXH

6.1.2. Vai trò của TKT BHXH

6.1.1.1. Khái niệm TKT BHHH

- ❖ TKT là chức năng không thể thiếu của hoạt động quản lý nói chung
- ❖ Khái niệm TKT
- ❖ Khái niệm TKT BHHH

Khái niệm Thanh tra

- ❖ Thường gắn liền với chức năng quản lý của NN
- ❖ Là hoạt động tiến hành bởi CQ QLNN nhằm xem xét, **đánh giá tại chỗ** và đưa ra các **biện pháp xử lý** đối với việc thực hiện chính sách, PL, nhiệm vụ của các CQ, tổ chức và cá nhân chịu sự quản lý theo thẩm quyền, trình tự, thủ tục được PL quy định.
- ❖ Được tổ chức và thực hiện theo quy định của PL

Thanh tra hành chính

- ❖ Được tiến hành theo cấp hành chính đối với việc thực hiện CS, PL, nhiệm vụ của CQ, tổ chức, cá nhân thuộc quyền quản lý trực tiếp.
- ❖ CQ thanh tra theo cấp hành chính có:
 - Thanh tra Chính Phủ (NN);
 - Thanh tra tỉnh, TP trực thuộc TW;
 - và Thanh tra huyện, quận, thị xã, TP thuộc Tỉnh.

Thanh tra chuyên ngành

- ❖ Được tiến hành theo ngành, lĩnh vực đối với CQ, tổ chức, cá nhân trong việc chấp hành PL, những quy định về chuyên môn kỹ thuật, quy tắc quản lý ngành, lĩnh vực thuộc thẩm quyền quản lý.
- ❖ CQ thanh tra theo ngành, lĩnh vực có:
 - Thanh tra Bộ và CQ ngang Bộ chịu sự chỉ đạo trực tiếp của Bộ trưởng,
 - và Thanh tra Sở chịu sự chỉ đạo trực tiếp của Giám đốc Sở.

Khái niệm kiểm tra

- ❖ Thường được gắn liền với công tác quản lý nội bộ của đơn vị.
- ❖ Là hoạt động xem xét đánh giá tình hình thực tế nhằm mục đích giúp **nhà quản lý** ngăn chặn, phát hiện và có biện pháp điều chỉnh kịp thời đối với sai sót có thể xảy ra hoặc đã xảy ra trong **hoạt động của đơn vị**, đảm bảo cho đơn vị được hoạt động tốt nhất và theo đúng hướng đã đề ra.

Khái niệm kiểm tra

- ❖ Được tổ chức và thực hiện tùy theo yêu cầu và điều kiện cụ thể trong nội bộ từng đơn vị cụ thể.
- ❖ Thông thường ở các CQ hoặc DN, hoạt động kiểm tra được thực hiện bởi Ban kiểm soát hoặc Ban kiểm tra nội bộ.

Khái niệm TKT BHXH

- ❖ **Thanh tra về BHXH** là hoạt động được tiến hành bởi CQ QLNN có thẩm quyền nhằm xem xét, đánh giá, xử lý đối với việc thực hiện các quy định PL về BHXH của các tổ chức, cá nhân có liên quan.
- ❖ **Kiểm tra về BHXH** là hoạt động được tiến hành bởi chính CQ BHXH về các hoạt động theo chức năng nhiệm vụ được giao trong nội bộ hệ thống.

cuu duong than cong. com

So sánh thanh tra và kiểm tra BHXH?

cuu duong than cong. com

Lý do TKT BHXH

- ❖ BHXH là CS XH quan trọng → phải được thực hiện nghiêm túc và đồng bộ trong phạm vi toàn quốc.
- ❖ ĐTTG BHXH rất rộng và đa dạng → BHXH phải được thực hiện nhất quán giữa các đối tượng
- ❖ BHXH là công cụ vĩ mô góp phần điều hoà mâu thuẫn giai cấp giữa hai giới và được thực hiện bắt buộc theo quy định của PL

Lý do TKT BHXH

- ❖ Tiền công, tiền lương là cơ sở để tính toán mức đóng góp BHXH thường bị khai man → ảnh hưởng đến việc thực hiện CS BHXH chung

6.1.2. Vai trò của TKT BHXH

- ❖ Đảm bảo những quy định PL về BHXH được tuân thủ đầy đủ
- ❖ Là công cụ hữu hiệu góp phần đảm bảo cho các kế hoạch BHXH được thực hiện tốt nhất.
- ❖ Nhằm hoàn thiện các quyết định quản lý trong việc thực hiện CS BHXH, thẩm định tính đúng sai của đường lối, chiến lược, kế hoạch, tính phù hợp của phương pháp quản lý đang áp dụng.

6.1.2. Vai trò của TKT BHXH

- ❖ Giúp CQ BHXH theo sát và có biện pháp đối phó kịp thời với những sự thay đổi của môi trường, về các điều kiện KT-CT-XH, Quốc tế

cuu duong than cong. com

cuu duong than cong. com

6.2. Yêu cầu cơ bản của TKT BHXH

- ❖ Căn cứ trên cơ sở pháp lí, tuân theo quy chế, chuẩn mực đã được ban hành
- ❖ Cần được xem xét một cách tổng thể
- ❖ Công khai, chính xác và khách quan
- ❖ Phù hợp với tổ chức, con người và các nguồn lực khác trong hệ thống.
- ❖ Linh hoạt và có độ đa dạng hợp lý.
- ❖ Đảm bảo tính hiệu quả.

6.3. Nội dung cơ bản của TKT BHXH

6.3.1. Đối tượng TKT BHXH

6.3.2. Quy trình TKT BHXH

6.3.3. Nội dung cơ bản của TKT BHXH

cuuduongthancong.com

cuuduongthancong.com

6.3.1. Đối tượng TKT BHXH

6.3.1. 1. TKT thực hiện bởi CQ QLNN về BHXH

6.3.1.2. TKT thực hiện bởi CQ thực hiện BHXH

cuu duong than cong. com

cuu duong than cong. com

6.3.1.1. TKT thực hiện bởi CQ QLNN về BHXH

- ❖ Tùy thuộc điều kiện cụ thể từng quốc gia mà CQ QLNN & CQ thực hiện CS BHXH là khác nhau.
 - Thanh tra ngành
 - Thanh tra hành chính
- ❖ Có sự phối hợp với các CQ liên quan để kiểm tra, đối chiếu như: Bộ TC, Tổng liên đoàn LĐ, Bộ Y tế, Bộ Kế hoạch đầu tư...

- ✓ Là CQ QLNN trực tiếp chịu trách nhiệm cao nhất đối với TKT hoạt động BHXH theo cấp ngành,
- ✓ Đối tượng TKT bao gồm tất cả các bên có liên quan đến việc thực hiện BHXH:
 - CQ thực hiện BHXH
 - NSDLĐ
 - NLĐ
 - Một số đối tượng khác

6.3.1.2. TKT thực hiện bởi CQ thực hiện BHXH

- ❖ CQ thực hiện BHXH cũng tổ chức hoạt động TKT
- ❖ TKT trong phạm vi quy định của PL :
 - Nội bộ hệ thống
 - ĐTTG BHXH
 - Một số đối tượng khác có liên quan
- ❖ Nhằm đảm bảo cho hệ thống hoạt động có hiệu quả, tránh sai phạm có thể xảy ra.

6.3.1.2. TKT thực hiện bởi CQ thực hiện BHXH

❖ Ở VN, việc phân cấp TKT của BHXH VN theo từng cấp như sau:

- BHXH Việt Nam
- BHXH cấp tỉnh và thành phố trực thuộc TW
- BHXH cấp quận, huyện, thị xã

6.3.2. Quy trình TKT BHXH

cuu duong than cong. com

cuu duong than cong. com

Bước 1: Ra quyết định TKT

- ❖ Các CQ có thẩm quyền theo Luật định có quyền ra quyết định TKT BHXH
- ❖ Quyết định TKT phải ghi rõ:
 - Nội dung
 - Thời hiệu, thời gian
 - Đối tượng TKT,
 - Đối tượng được giao trách nhiệm TKT

Bước 2: Chuẩn bị TKT

cuu duong than cong. com

cuu duong than cong. com

Bước 3: Triển khai thực hiện TKT

- ❖ Đoàn TKT yêu cầu thủ trưởng đối tượng TKT báo cáo bằng văn bản về các nội dung trong quyết định TKT
- ❖ Xem xét đối chiếu chứng từ, hồ sơ, sổ sách... của đối tượng TKT.
- ❖ Lập biên bản
- ❖ Báo cáo cho phép bổ sung nội dung và thời gian

Bước 4: Lập biên bản và báo cáo TKT

- ❖ Lập biên bản tổng thể
- ❖ Lập báo cáo với cấp ra quyết định TKT bằng văn bản

cuu duong than cong. com

cuu duong than cong. com

6.3.3. Nội dung cơ bản của TKT BHXH

6.3.3.1. TKT việc thực hiện thu nộp BHXH

6.3.3.2. TKT việc thực hiện xét hưởng và chi trả các chế độ BHXH

6.3.3.3. TKT đối với hoạt động đầu tư bảo toàn và tăng trưởng quỹ BHXH

6.3.3.4. TKT việc thực hiện chi quản lý cho bộ máy quản lý BHXH

6.3.3.5. TKT việc thực hiện chế độ thống kê, hạch toán kế toán và quản lý tài chính trong hệ thống

BHXH
30/05/2020

6.3.3.1. TKT việc thực hiện thu nộp BHXH

- ❖ Đóng vai trò hết sức quan trọng
- ❖ Cơ sở tiến hành: quy định pháp lý về ĐTTG BHXH và mức đóng BHXH.
- ❖ Chủ yếu được thực hiện đối với NSDLĐ
- ❖ Hoặc tiến hành đối với CQ BHXH
- ❖ Kết hợp chặt chẽ với các CQ, ban ngành liên quan

6.3.3.2. TKT việc thực hiện xét hưởng và chi trả BHXH

- ❖ Đảm bảo việc chi trả TR theo đúng luật định, tránh thất thoát và bảo vệ quyền lợi cho NLĐ khi hưởng TR BHXH.
- ❖ Cơ sở pháp lý: các quy định PL về hệ thống chế độ BHXH, điều kiện hưởng & mức hưởng cụ thể cho từng chế độ.

6.3.3.2. TKT việc thực hiện xét hưởng và chi trả BHXH

❖ Nội dung TKT:

- TKT hồ sơ chi trả
- TKT hệ thống sổ sách quản lý đối tượng
- TKT việc lưu giữ và quản lý hồ sơ ĐTH
- TKT công tác quản lý chi trả

6.3.3.3. TKT đối với hoạt động đầu tư BHXH

- ❖ TKT đối với hoạt động đầu tư quỹ đảm bảo quỹ được đầu tư theo đúng quy định của PL.
- ❖ Nội dung TKT:
 - Danh mục đầu tư
 - Quy trình ra quyết định đầu tư: lập kế hoạch, lên đề án, thẩm định.v.v.
 - Tỷ lệ giữ lại, tỷ lệ vốn đầu tư theo danh mục
 - Sử dụng tiền lãi từ hoạt động đầu tư.v.v.

6.3.3.4. TKT việc thực hiện chi quản lí BHXH

- ❖ Chi cho bộ máy quản lý là khoản chi lớn thứ hai từ quỹ BHXH → TKT nhằm:
 - Đảm bảo việc chi tiêu cho hoạt động của bộ máy BHXH được thực hiện theo đúng quy định,
 - Tránh lãng phí không cần thiết hoặc lạm dụng, tham ô quỹ BHXH.

6.3.3.4. TKT việc thực hiện chi quản lí BHXH

- ❖ Tài liệu phục vụ cho TKT chi quản lí BHXH như:
 - Bảng chấm công tính W cho CBNV,
 - Giấy đề nghị và thanh toán tiền tạm ứng,
 - Sổ kho, sổ TSCĐ,
 - Sổ theo dõi kinh phí cấp trong hạn mức, sổ phân phối hạn mức kinh phí...

6.3.3.5. TKT việc thực hiện chế độ quản lý tài chính BHXH

- ❖ Đặc điểm riêng của BHXH → các quy định khác biệt về:
 - Chế độ thống kê,
 - Hạch toán kế toán,
 - Quản lý tài chính trong hệ thống BHXH
- ❖ Nội dung TKT:
 - Hệ thống chứng từ kế toán
 - Quy trình HTKT thông qua hệ thống tài khoản và sổ sách kế toán
 - Hệ thống các báo cáo tài chính

6.4. Xử lý vi phạm BHXH

- ❖ Thông qua công tác TKT vi phạm về BHXH khi phát hiện cần xử lý nghiêm minh theo luật định.
- ❖ Hình thức và cách thức xử lý phải phù hợp với đối tượng và mức độ vi phạm.
- ❖ Có thể phát sinh những mâu thuẫn, tranh chấp cần giải quyết giữa NLĐ, NSDLĐ và CQ BHXH